

ROLNIK

Bezpłatny dodatek do „Drwęcy“.

Rok VII.

Nowemiasto, dnia 21 września 1933.

Nr. 31

Sprawozdanie z zebrania Zarządu i Prezesów Kółek Rolniczych.

W dniu 4 września 1933 odbyło się w sali Rady Powiatowej w Nowemmieście zebranie prezesów Kółek Roln. Zebraniu przewodniczył prezes powiatowy ks. prob. Kalitowski z Mrocza. Celem zebrania było ustalenie listy kandydatów do mającego się odbyć wyboru nowego zarządu powiatowego T. R. P.

Po zagajeniu i przywitaniu gości w osobach zastępcy starosty, p. referend. Budnika i dr. Zakrzewskiego, dyr. P.T.R. z Torunia wspomniał ks. Prezes o ciężkiej stracie, jaką spotkała tu Tow. przez śmierć b. prezesa powiat., śp. Ossowskiego z Montowa. Pamięć Zmarłego zebrani uczcili przez powstanie z miejsc.

Po dokonaniu stwierdzenia obecnych prezesów K. Roln. przystąpiono do wysuwania kandydatów do nowego zarządu powiatowego T. R. P.

Zebrani wysunęli następujące kandydaty, które po przeprowadzonym głosowaniu uzyskali niżej podane ilości głosów:

Lambert 23, ks. prob. Zabrocki 25, Serożyński 24, Marszałek 14, Kuca 15, Lewicki 21, Baczewski 14, Grünberg 15, Wierzbowski 20, Tobolewski 23, Zuralski, Krzemieniewo 30, Miłoszewski 13, Wełnicki 20, Jarzębowski 16.

Po ustaleniu listy kandydatów ks. Prezes oświadczył, że zebranie to spełniło w myśl statutu swoje zadanie, wobec czego takowe zamyka, prosząc zebranych na salę Hotelu Centralnego celem odbycia posiedzenia Rady Tow. Roln. Pow.

Sprawozdanie z zebrania Rady Tow. Roln. Pow. na powiat lubawski.

W dniu 5 września 1933 odbyło się pierwsze zebranie Rady Powiatowej TRP. w sali Hotelu

Centralnego. Zebranie to obeślane było za wyjątkiem Cichego, Zwiniarza, Szwarcenowa i Jamielnika przez wszystkie Kółka Roln. w liczbie 39. Skład Rady TRP. łącznie z zarządem Pow. TRP. oraz członkami Wydziału Powiatowego, wchodzącymi w skład Rady TRP. oraz p. dr. Zakrzewskiego, dyr. P. T. R. z Torunia, wynosił 92 uczestników.

Program zebrania był następujący:

1. Zagajenie.
2. Sprawozdanie Zarządu i wniosek o udzielenie absolutorjum.
3. Wnioski zgłoszone zgodnie z § 20 statutu TRP.
4. Wybór członków Zarządu Pow. TRP.
5. Wybór 4 delegatów do Rady Wojewódzkiej PTR.
6. Zatwierdzenie budżetu Tow. Roln. Pow.
7. Wolne wnioski.
8. Zakończenie zebrania.

Zebranie Rady TRP. zagał ks. Prezes Kalitowski z Mrocza, poczem po odczytaniu porządku obrad poświęcił kilka słów śp. Bolesławowi Ossowskiemu, był. długoletniemu prezesowi pow. PTR. Rada TRP. uczciła zasługi Zmarłego przez powstanie z miejsc. Po przywitaniu zastępcy Starosty, p. referendarza Budnika i dr. Zakrzewskiego z Torunia zdał sprawozdanie z działalności Zarządu Pow. TRP. p. Kołodziejski. Następnie Rada TRP. udzieliła ustępującemu zarządowi pokwitowania. Przystąpiono zatem do odczytania wniosków, zgłoszonych zgodnie z art. 20 statutu TRP., a mianowicie wniosku Kółka Roln. Samplawa i Prątnica w sprawie Kółek Roln. Rakowice, Targowisko i Omule. Po krótkiej dyskusji postanowiono większością głosów przejść nad temi wnioskami do porządku dziennego. Następnie przystąpiono do wyboru Zarządu Pow. TRP. Na wstępie poruszono sprawę sposobu dokonania wyborów. Przechodzi wniosek p. Serożyńskiego, wg którego głosowanie odbyło się tajnie kartkami i na każdego kandydata osobno. Przedstawieni przez zebranie prezesów Kółek Roln. kandydaci otrzymali następujące ilości głosów:

P. P. Lambert	46 głosów
ks. Zabrocki	48 "
poseł B. B. Serożyński	50 "
Marszałek	46 "
Kuca	48 "
Lewicki	48 "
Baczewski	51 "
Jakubowski	48 "
Grünberg	41 "
Wierzbowski	64 "
Tobolewski	42 "
Zuralski Krzemieniewo	55 "
Miłoszewski	37 "
Wełnicki	31 "
Jarzębowski	37 "

W dalszym ciągu przedstawiony został Radzie T. R. P. budżet TRP. na rok 1933/34 w dochodach i rozchodach 4000 zł, który został przez Radę T. R. P. jednogłośnie zaakceptowany.

W wolnych wnioskach zabrał głos p. Lewicki z Kurzętnika w sprawie godzenia służby gburkiej, p. Wielgomas z Lubawy w sprawie kredytu pod rejestrowy zastaw zboża oraz p. Wełnicki z Lipowegodworu w sprawie Kasy Chorych, kredytu tu pod rej. zastaw zboża i w sprawie obniżenia hipotek P. B. R. Na wszystkie zapytania dali wyczerpujące odpowiedzi p. dyr. Zakrzewski i p. Serożyński.

Pod koniec zebrania zabrał głos p. dr. Zakrzewski, dziękując Radzie T. R. P. w im. Zarządu Głównego za okazane chęci szczerzej współpracy. Przy tej sposobności zapewniał p. dyrektor, że Centrala P. T. R. czyni ze swej strony wszystko, co leży w jej mocy, ażeby ulżyć ciężkiej doli rolnictwa pomorskiego.

W wyniku głosowania do Zarządu Pow. TRP. weszli pp. Wierzbowski, Zuralski, Baczewski, Serożyński, ks. Zabrocki, Lewicki i Kueca. Po dokonanym wyborze ogłosił ks. Prezes 5 minutową przerwę, po której Rada, TRP. na wniosek p. Zuralskiego z Wonny wybrała jednogłośnie do Rady Wojewódzkiej PTR. ks. prob. Kalitowskiego, pp. Serożyńskiego, Zuralskiego i Wełnickiego.

Na tem zebranie zakończono.

Po zebraniu ukonstytuował się nowy zarząd TRP. z p. Serożyńskim jako prezesem na czele. Wybór prezesa dokonany został tajnie kartkami.

Każdy Rolnik,

przychodzący do biura Pow. P. T. R. o poradę, winien wylegitymować się legitymacją członkowską.

KOMUNIKATY

Pożyczka wewnętrzna.

W dniu 7 września rb. ukazało się w Dzienniku Ustaw rozporządzenie Pana Prezydenta Rzplitej, określające warunki pożyczki narodowej. Suma ogólna pożyczki ma wynosić 120 milionów złotych w złocie. Będzie to pożyczka 6 proc. od 100 zł rocznie. Spłata pożyczki nastąpi po 10 latach od razu. Pożyczka będzie sprzedawana po 96 zł za 100 zł. Zapisując się na pożyczkę należność można wpłacać w 6 ratach miesięcznych. Zapisy

na pożyczkę przyjmowane będą od 28. 9. rb. we wszystkich urzędach skarbowych, bankach oraz instytucjach upoważnionych. Odcinki pożyczki będą po 50, 100, 500 i 1000 złotych.

Zaległości podatkowe w rolnictwie.

Z dawien dawna najlepszym płatnikiem był rolnik. Często od ust sobie odejmował, a wszelkie zobowiązania płacił regularnie. Płacił dopokąd mógł. W latach ostatnich jednak, na skutek niskich cen na produkty rolne, dochody rolnika kurczyły się bardzo poważnie, a ciężary pozostały prawie niezmienione. Rolnik pomimo najlepszych chęci stał się niewypłacalny. I te zaległości podatkowe rolników są podobno bardzo duże. Według obliczeń Min. Rolnictwa na 1. X. rb. suma zaległych podatków i różnych świadczeń wynosi olbrzymią sumę 354 milj. złotych. Cyfry te są wymownym dowodem już nie nędzy, lecz ruiny rolnictwa. Wszak na spłatę tych zaległości nie wystarczyłoby prawdopodobnie cały rozporządzalny zbiór tegorocznych ziemiopłodów. Pomimo tego Urzędy Skarbowe starają się wycisnąć z rolnictwa wszystkie należności, co jest niemożliwe.

Ostatnio podobno projektuje się rozłożenie spłaty zaległych podatków na lat 10 i to byłoby jedynie słuszne załatwienie sprawy, boo ściągnięciu z rolnictwa całej należności w obecnym kryzysie mowy być nie może.

Osadnicy pomorscy do 35 ha nie płacą daniny majątkowej.

Wobec tego, że ostatnio niektóre Urzędy Skarbowe porożysłały nakazy zapłaty daniny majątkowej także i osadnikom, posiadającym poniżej 35 ha ziemi, Pomorskie Towarzystwo Rolnicze interwenjowało w tej sprawie w Izbie Skarbowej w Grudziądzu, która wyjaśniła, iż polega to na omyłce ze strony odnośnych Urzędów Skarbowych, które widocznie nie wiedziały, iż właściciele gospodarstw rolnych są osadnikami.

To też Pomorskie Towarzystwo Rolnicze uzgodniło z Izbą Skarbową, iż osadnicy, posiadający do 35 ha, którzyby nakazy zapłaty otrzymali, będą zwracać się do Urzędów Skarbowych z wyjaśnieniem według następującego wzoru (bez znaczków stemplowych):

Do
Urzędu Skarbowego
w

Dnia doręczono mi nakaz zapłaty daniny majątkowej Nr. księgi bierczej Wobec powyższego uprzejmie komunikuję, że jestem właścicielem osady rentowej w, tom, karta o obszarze ha i na mocy art. 4 ustawy o daninie majątkowej z dnia 24. III. 33. Dz. U. R. P. Nr. 29 poz. 248 i § 1 punkt 1, rozporządzenia Ministra Skarbu z dnia 9 maja 1933 r. jako osadnik pomorski jej nie podlegam.

Komunikuję powyższe, powołując się na uzgodnienie sprawy pomiędzy Pomorskim Towarzystwem Rolniczym, a Izbą Skarbową w Grudziądzu, gdyż widocznie w mojej sprawie zaszła pomyłka.

.....
podpis.

.....
miejsce zamieszkania.

Co mówi § 16 statutu Tow. Roln. Pow. odnośnie składki członkowskiej?

Powołując się na nasz komunikat, zamieszczony w jednym z poprzednich numerów „Rolnika”, podajemy, że w myśl § 16 statutu T. R. P. składki członków zwyczajnych, gospodarujących samodzielnie na obszarze, nie przynoszącym 50 ha, ściąga skarbnik właściwego Kółka Roln. Składki członków gospodarujących na obszarze 50 ha, lub więcej wnosi się bezpośrednio do Tow. Roln., które zwraca 10 proc. wpłaconej składki i kwit do odn. Kółka Roln.

Połowa przypadających składek winna być zapłacona w terminie do dnia 1 maja, reszta zaś najpóźniej do dn. 1. października odnośnego roku. Po tym terminie Tow. Roln. Pow. wzgl. Zarząd Kółka Roln. mają prawo ściągać składki za mandatem pocztowym na koszt danego członka.

Na potrzeby danego Kółka przeznacza się 10 proc. podstawowych składek członkowskich. Resztę 90 proc. należy niezwłocznie przekazać do Tow. Roln. Pow., które 40 proc. zobowiązane jest do 1. XI. przekazać do Centrali P.T.R. w Toruniu.

Instr. i Sekr. Pow. P. T. R.

Do P.P. Skarbników Kółek Roln. T. R. P. w pow. w sprawie składek członkowskich.

Przypominamy ponownie, że w dniu 1 października rb. upływa termin, w którym to czasie winne być uregulowane składki do Tow. Roln. Pow.

Prosimy zatem wszystkich skarbników Kółek Roln. o energiczne ściągnięcie składek członkowskich za rok 1933/34.

Zaznaczamy, że każdą ilość ściągniętej składki członkowskiej należy bezzwłocznie wpłacić do Tow. Roln. Pow.

Instr. i Sekr. Pow. T. R. P.

Do P.P. Prezesów Kółek Roln. T. R. P. w sprawie zebrań kółkowych.

Panów Prezesów Kółek Roln. prosimy o każdorazowe podawanie terminu odbyć się mających zebrań kółkowych.

Zaznaczamy, że nieraz moglibyśmy na odnośne zebranie wydelegować prelegenta, skoro mielibyśmy pewność, że zebranie napewno w oznaczonym terminie się odbędzie.

Instr. i Sekr. T. R. P.

Obniżenie ubezpieczeń ogniowych.

Przypominamy członkom naszym, że z dniem 30 września rb. upływa termin do składania wniosków o obniżenie ubezpieczeń ogniowych w Zakładzie Ubezpiecz. Wzajemnych.

Ponieważ w ub. roku zdarzały się bardzo często wypadki, że członkowie nasi na czas nie dokonali obniżenia ubezpieczenia i zmuszeni byli płacić wygórowane składki członkowskie, wobec tego prosimy pamiętać o tym terminie.

Instr. i Sekr. T. R. P.

Obowiązkiem każdego sekretarza Kółek jest regularne nadsyłanie sprawozdania z odbytych zebrań.

Dotyczy akordowego wynagrodzenia za wykopki.

Niniejszem komunikujemy, że kontrakt taryfowy dopuszcza akordowe i premjowe stosowanie płac w wysokości nie niższej od dziennego wynagrodzenia (naturalja i gotówka) odnośnej kategorii robotnika rolnego. Komisje Pracy ustaliły wytyczne dla województwa pomorskiego za tegoroczne kopanie ziemniaków i buraków cukrowych następujące maksymalne stawki.

Ziemniaki:

za wykopanie 55 kg. brutto ziemniaków, uwzględniając cały szlak

- a) przy sprzęcie ponad 30 kwintali z $\frac{1}{4}$ ha 10 gr.
- b) przy sprzęcie od 25 do 30 kwint. z $\frac{1}{4}$ ha 12 gr.
- c) przy sprzęcie poniżej 25 kwint. z $\frac{1}{4}$ ha 14 gr.

Przyczem deputatu się nie potrąca.

Zbieranie za kartoflarką opłaca się 50 proc. niżej ręcznego kopania ziemniaków.

Dla ludzi obcych, żadnym kontraktem niezwiązanych przysługuje ta sama płaca i 1,5 kg. ziemniaków od wybranych 55 kg. brutto.

Buraki cukrowe:

Za wykopanie buraków cukrowych tylko dla ludzi kontraktowych:

- a) przy sprzęcie do 50 kw. z $\frac{1}{4}$ ha netto 10,— zł
- b) przy sprzęcie od 50 do 75 kw. z $\frac{1}{4}$ ha netto 11,— zł
- c) przy sprzęcie ponad 75 kw. z $\frac{1}{4}$ ha netto 13,50 zł

Od wyredlonych buraków cukrowych płaci się w każdej kategorii 10 proc. mniej od wymienionych norm.

Sojecki, Prezes Pom. Komisji Pracy.

2-zimowa (3 semestralna) Szkoła Rolnicza

w Brodnicy nad Drwęcą

zorganizowana przez Pomorską Izbę Rolniczą przyjmuje zapisy kandydatów. Nauka rozpoczyna się dnia 4. XI.

Nauka trwa przez dwie zimy po 5 miesięcy, a więc od 3. XI. do 31. III.

W ciągu letniego półrocza t.j. od 1. IV. — 1. XI. pracują uczniowie w gospodarstwie swoich rodziców, a równocześnie wykonują zadania praktyczne z zakresu uprawy roślin, hodowli i kalkulacji gospodarczych, by zastosować praktycznie we własnym gospodarstwie wiadomości w szkole nabyte. Personel nauczycielski czuwa nad pracą letnią uczniów i kontroluje dojeżdżając kilkakrotnie w ciągu lata.

Nauka odbywa się przy pomocy wykładów po 5 godzin dziennie z zakresu rolnictwa, hodowli zwierząt dom. i zarządzania gospodarstwem wiejskim i ma na celu kształcenie na samodzielnych i uspołecznionych gospodarzy wiejskich.

Program nauki obejmuje:

przedmioty ogólno-kształcące — jak wiadomości z przyrody, język polski, historję, geografję, rachunki z pomiarami; przedmioty fachowe — jak gleboznawstwo, uprawę roli, nawożenie, uprawę roślin, łąk i pastwisk, ogólną hodowlę, żywienie zwierząt, szczegółową hodowlę bydła, koni, trzody, drobiu, ratowanie zwierząt, ogrodnictwo i sadownictwo, wreszcie organizowanie gospodarstwa i rachunkowość rolniczą.

Pozatem uczniowie korzystają ze wszelkich urządzeń szkolnych i pomocy naukowych, jakoteż biorą udział w wycieczkach do wzorowych gospodarstw.

Kandydaci, zapisujący się, winni przedłożyć: metrykę chrztu (ukończonych lat 15), świadectwo z ukończenia szkoły powszechnej, świadectwo moralności (wystawione przez wójta).

Wpisowe wynosi 3 zł. Opłata za naukę wynosi 30 zł na każdym kursie, płatna w ratach.

Uczniowie mogą dojeżdżać codziennie do szkoły z różnych stron powiatu, zajęcia bowiem trwają od godziny 9 do godziny 14. Dojeżdżający koleją korzystają z ulgowych biletów miesięcznych.

Uczniowie z dalszych stron zamieszkują prywatnie w mieście pod kontrolą personelu szkoły.

Uwaga: Szkoła mieści się w domu p. Dulczewskiego — I. piętro na Kamionce (naprzeciw Starostwa).

Dyrekcja Szkoły Rolniczej w Brodnicy n. Drw.
Pomorskiej Izby Rolniczej.

Bacność rolnicy !

Oszuści usiłują sprzedawać bezwartościowe środki lecznicze przeciwko chorobom zwierząt.

Ostatnio pojawiają się po wsiach oszuści z dalszych stron, którzy, za pomocą zręcznej reklamy, wprowadzając w błąd gospodarzy, ofiarują im środki przeciwko czerwonce i innym chorobom zwierząt. Niestety, w przeważającej części wypadków osobnicy ci potrafią nakłonić gospodarzy do zakupu ofiarowanych „lekarstw”. Po zastosowaniu środków „leczniczych” okazują się one zwykłymi, bezwartościowymi preparatami, wywołującymi u zwierząt objawy silnego zatrucia.

Przestrzega się zainteresowane koła rolnicze przed niebezpieczeństwem, grożącym ze strony grasujących oszustów nietylko kieszeni ludności rolniczej, lecz także stanowi zdrowotnemu zwierząt domowych. W odpowiednie środki lecznicze winni zainteresowani zaopatrywać się jedynie w aptekach, a nazwiska osób, ofiarujących (domokrażnie) środki lecznicze, podawać do wiadomości właściwych władz dla umożliwienia pociągnięcia ich do odpowiedzialności karnej.

Zadłużenie rolnictwa polskiego wynosi 5 miliardów złotych.

Według obliczeń ministerstwa rolnictwa i reform rolnych zadłużenie rolnictwa polskiego wynosi przeszło 4,6 miljarda złotych, nie licząc zaległości z tytułu podatków państwowych, samorządowych, ubezpieczeń oraz świadczeń społecznych. Jeżeli zaś do sumy tej dołączyć i te ostatnie zobowiązania, to otrzymamy przeszło 5 miliardów zł.

Pozostawiając narazie na boku zaległości podatkowe, ubezpieczeniowe i t. p., zatrzymać się warto nad samym zadłużeniem rolnictwa w ścisłym tego słowa znaczeniu. Na powyższą sumę składają się następujące pozycje: zadłużenie długoterminowe na rynku zorganizowanym (w bankach) wynosi 1,8433 milj. zł, a obsługa tego zadłużenia sięga 155 milj. zł, zadłużenie drobnych rolników, powstałe przy nabywaniu ziemi z parcelacji, wynosi 308 milionów; zadłużenie z tytułu kredytu długoterminowego prywatnego, opartego na hipotekach, sięga sumy 700 milj. zł, a jego obsługa 84 milj. rocznie; zadłużenie krótkoterminowe na rynku zorganizowanym wynosi 905 milj. rocznie; zadłużenie

z tytułu kredytu krótkoterminowego prywatnego sięga sumy około 800 milj. zł, a jego obsługa — 120 milj. rocznie, wreszcie zadłużenie z tytułu kredytu, udzielonego przy scalaniu, melioracjach oraz znoszeniu służebności, wynosi 82 milj. zł. Razem zatem, według przypuszczalnych obliczeń, całe zadłużenie rolnictwa w chwili obecnej wynosi przeszło **cztery i pół miljarda złotych.**

Koszt obsługi tego zadłużenia wynosi około 500 milj. zł rocznie.

Zadłużenie rolnictwa w Niemczech.

W roku zeszłym zadłużenie rolnictwa w Niemczech wynosiło 11 miliardów 425 milionów marek czyli na nasze pieniądze — około 27 miliardów złotych. Przyczem w stosunku do roku 1931-go długi rolnictwa niemieckiego zmniejszyły się o 340 milionów marek, co jest dosyć znamienne, bo w latach poprzednich zadłużenie rolnictwa niemieckiego corocznie wzrastało. Natomiast liczba licytacji gospodarstw wzrasta. W roku zeszłym sprzedano w Niemczech z licytacji 6 i pół tysiąca gospodarstw, gdy w roku 1931-ym — 5 tysięcy.

Niszczenie produktów żywnościowych.

Kupcy, wywożący pomarańcze z Hiszpanji, zatopili w morzu 100 tysięcy skrzyń tego produktu, żeby w ten sposób uniknąć niżki ceny pomarańcz. Brazylja, podobnie jak w latach poprzednich, niszczy olbrzymie zapasy kawy, żeby utrzymać cenę tego produktu na odpowiednim poziomie. Zeszłoroczne zapasy kawy ostatnio zostały spalone, żeby zrobić miejsce dla nowego zbioru. W tym roku zaś przewiduje się, że około 12 milionów worków kawy zostanie zniszczonych przez zatopienie w morzu lub zużycie na opał. Dziwny to zaiste sposób obrony przed spadkiem cen!

Żaden rolnik

nie powinien lekceważyć sobie ubezpieczenia budynków, ruchomości i zbiorów od ognia.

Zatęchłe ziarno.

Po omlóceniu zboża ziarno przechowywane bywa w śpichlerzach. Jeżeli miejsce, w którym jest ono zgromadzone, zwłaszcza, jeżeli ziarno było niezbyt dokładnie wysuszone, jest wilgotne, pozbawione przewiewu, a ziarno leży dłużej na gromadzie, to łatwo się zdarzyć może, że zatęchnie. Zwłaszcza obecnie, gdy ceny są bardzo niskie, nieraz wypadnie zboże przechowywać czas dłuższy, aż ceny się poprawią, należy pilnie dbać o ziarno, aby się nie zepsuło. Pomieszczenie winno być suche i przewiewne, zwłaszcza należy się strzec wilgoci. Następnie zboże należy jaknajczęściej szufłować, a nawet młynkować, przez niedbalstwo bowiem można się narazić na poważne straty.

Ziarno zatęchłe nie nadaje się do użytku ani dla ludzi ani dla zwierząt, jest bowiem szkodliwe, a jak doświadczenie poucza, zapachu stęchłego niepodobna jest pozbyć się żadnymi zabiegami. Zagranicą robiono rozmaite próby z takim ziarnem — przemywano je wodą, następnie suszono, stęchliznę wprawdzie było czuć mniej, ale złożone na gromadzie ziarno znów nabierało wstrętnego zapachu. Najprostszym i najtańszym sposobem jest niedopuszczanie stęchlizny przez umieszczenie ziarna w suchym śpichrze i przez częste szufłowanie ziarna.